

Súd: Okresný súd Ružomberok
Spisová značka: 3C/5/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5917200480
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 06. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Renáta Krajčiová
ECLI: ECLI:SK:OSRK:2021:5917200480.18

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Ružomberok sudkyňou JUDr. Renátou Krajčiovou v spore žalobkyne: Y. F., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom W. C. XX, N. C. zast. JUDr. JURKOVEC ADVOKAT DK, s.r.o., so sídlom M. R. Štefánika 1822, 026 01 Dolný Kubín, IČO: 36832103, proti žalovanému v 1. rade: Ing. Y. R., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom N. I. XX a žalovanej v 2. rade: M. F., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom T. T. XXXX/XX, N., v konaní o určenie, že poručiteľ nenapísal a nepodpísal závet vlastnou rukou, takto

rozhodol:

I. Súd žalobu z a m i e t a v celom rozsahu.

II. Súd p r i z n á v a žalovanému v 1.rade a žalovanej v 2.rade nárok na náhradu trov konania voči žalobkyni v rozsahu 100%. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozsudku rozhodnutím vydaným súdnym úradníkom.

III. Súd p r i z n á v a štátu nárok na náhradu trov konania voči žalobkyni v rozsahu 100%. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozsudku rozhodnutím vydaným súdnym úradníkom.

odôvodnenie:

1. V tejto právnej veci sa žalobkyňa žalobou doručenou Okresnému súdu Ružomberok dňa 31.01.2017 domáhala určenia, že nebohý Ing. Y. R., narodený XX.XX.XXXX, naposledy bytom N. I. XXX, N. I., zomrelý dňa 12.12.2010 nenapísal a nepodpísal vlastnou rukou závet z 28.12.2009.

2. Žalobkyňa žalobu odôvodnila tým, že do úvahy ako dedička zo závetu z l. 3. 1996 prichádza žalobkyňa. Ohľadom platnosti závetu z l. 3. 1996 viedla žalobkyňa so žalovanými spor na tunajšom súde pod sp.zn. 3C/142/2013 v konaní o určenie neplatnosti závetu, v ktorom bol návrh žalovaných na určenie neplatnosti závetu z l. 3.1996 zamietnutý v celom rozsahu, ktoré rozhodnutie bolo v celom rozsahu potvrdené rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp.zn. 6Co/449/2014. Okrem vyššie uvedeného sporu viedli žalovaní so žalobkyňou na Okresnom súde v Ružomberku v súvislosti s dedičským konaním po nebohom viacero sporov. V zmysle uznesenia notárky JUDr. Silvie Kováčikovej zo 16.12.2016 sp.zn. 7D/82/2016 na poslednom pojednávaní vo veci nebohého, ktoré sa konalo dňa 16.11.2016, na ktorom malo dôjsť k záverečnému rozhodnutiu vo veci dedičstva po nebohom bol prítomným dedičom žalovaným v 1. rade predložený holografný závet nebohého, ktorý mal byť spísaný 28.12.2009, v zmysle ktorého mal nebohý zanechať všetok svoj majetok žalovaným v 1. a 2. rade, ktorý mal v deň pojednávania nájsť žalovaný v 1. rade. Predloženie závetu realizoval žalovaný v 1. rade po tom, ako sa v priebehu uplynulých rokov vo viacerých súdnych konaniach domáhal práv k dedičstvu po nebohom, ktoré konania boli právoplatne ukončené. Žiadny zo žalovaných v žiadnom z predchádzajúcich súdnych konaní a podnetoch na začatie trestného stíhania, ktoré viedli ohľadom dedičstva so žalobkyňou v uplynulých rokoch nepredložili závet 2, ani nepoukázali, že by mal takýto dokument existovať. U

žalobkyne existuje presvedčenie, že závet 2 predložený žalovaným v 1. rade je neplatný. Žalobkyňa vychádza zo skutočnosti, že sa o nebohého starala viac ako 30 rokov až do jeho smrti, a počas celej doby starostlivosti o nebohého žalovaní nebohého nenavštevovali, nezavolali mu, a ani sa o neho nezaujímali počas chorôb a hospitalizácií. Nebohý opakovane vyjadroval až do svojej smrti vôľu, aby žalovaní z jeho majetku nededili, ktoré skutočnosti sa preukázali vo vyššie uvedených súdnych konaniach, v tvrdeniach sporových strán a navrhnutých svedkov, ako aj v trestnom oznámení, ktoré podal žalovaný v 1. rade vo veci dedičstva po nebohom. Žalovaný v 1. a tiež žalovaná v 2. rade nikdy nespochybňovali, že závet z 1.3. 1996 napísal nebohý vlastnoručne. Písmo, ktorým je Závet 2 napísaný a podpis ktorým je závet 2 podpísaný, nie sú vlastnoručným písmom a podpisom poručiteľa. Ide o napodobeninu jeho písma a o závet a podpis sfalšovaný. Z listín, ktoré vyhotovil poručiteľ v čase zriadenia závetu sa mnoho nedochovalo, nakoľko ich od urbárskeho združenia a poľovníckeho združenia prevzal žalovaný v 1. rade. Relevantnými dokumentmi na porovnanie písma je závet nebohého z 1.3. 1996, ktorého vyhotovenie nebohým sporové strany nespochybňovali, a relevantnými dokumentmi môžu byť venovania v knihách z názvom Horár Sever, Revúcky cár vydaných v roku 2008, ktoré nebohý venoval manželovi a bratovi žalobkyne v roku 2009, ako aj zápisník z rokov 1998 - 2009. Z uvedeného dôvodu žalobkyňa namietala neplatnosť závetu 2 v konaní o dedičstve a s naliehavým právnym záujmom na určení neplatnosti závetu, bez ktorého určenia neplatnosti je jej postavenie závetnej dedičky podľa závetu 1.3. 1996 neisté, žalobkyňa žiada, aby súd vec rozhodol.

3. Žalovaný v 1/ rade sa k žalobe vyjadril tak, že uviedol, že je synom poručiteľa Ing. Y.a R., nar. XX. XX. XXXX, naposledy bytom N. I. XXX, zosnulého XX.XX.XXXX a je jeho právoplatný dedič zatiaľ podstatnej časti jeho majetku a to:

- účtov v Poštovej banke a Slovenskej sporiteľni, ktoré však pravdepodobne, ako možno usudzovať z priebehu nami súrodencami iniciovaných na tunajšom súde konaní 3C/47/2011 (ktoré je už právoplatne ukončené potvrdzujúcim rozsudkom Krajského súdu v Žiline 9Co/439/2015-795, IČS: 5911201884, že veci - rekreačná chatka s pozemkami, dve autá a suma 1975,90 eur so stavebného sporenia - patria do dedičstva o poručiteľovi a 3C/107/2013 (ktoré konanie je rozsudkom KS Žilina IOCo/220/2016-225, ISC; 5913207386, zatiaľ právoplatne neukončené), žalobkyňa, ako pravdepodobný hlavný agens (pretože približne v roku 2002 sa vyjadrila pred kolegyňami v zamestnaní asi takto: Ja to zariadim tak, aby po starom R.vi jeho deti nedostali nič.) vyprázdnila (1),
- dom a pozemky, ktoré akýmsi zázrakom zostali ku dňu poručiťelovej smrti v jeho vlastníctve (Detaily sú v Osvedčení o dedičstve 5D/110/2010, Dnot 12/2011, ktoré nadobudlo právoplatnosť a vykonateľnosť 19.6.2015.)

Žalovaný v 1. rade namietal, že:

1) závet na rekreačnú chatku, spísaný našim otcom dňa 1.3.1996 je zrušený podľa § 480 O. z., pretože medzi listinami v otcovej pozostalosti našli novší závet spísaný ním 28.12.2009, navyše žalobkyňa ňou predostieraný závet na rekreačnú chatku, ako sa sama vyjadrila pri vypočutí v konaní pred tunajším súdom sp. zn. 3C/47/2011, resp. sp.zn. 3C/142/2013, našla v otcovom dome, až po otcovej smrti 12.12.2010. Keďže nikdy nežila s ich otcom v spoločnej domácnosti, bol jej vstup do domu Ing. Y.a R. (nar. 1928) protiprávny. A tak je žalobkyňou predostieraný závet z 1.3.1996 nezákonne získaný. Navyše aj z výpovedi samotnej žalobkyne na pojednávaniach v konaní sp.zn. 3C/47/2011 vyplýva, že otec chcel do dňa jeho zdravotnej nehody (27.8.2010) túto, pre závet zo dňa 1.3.1996 predmetnú rekreačnú chatku predať, čo svedčí o tom, že považoval svoj závet z 1.3.1996 za zrušený. Prečo žalobkyňou predostieraný závet na chatku nezničil nevieme, pravdepodobne naň zabudol, a už asi vôbec nerátal s tým, že ho dotyčná okradne na smrteľnej posteli tak totiž možno „ľudovo“ pomenovať počínanie si žalobkyne podľa rozhodnutí súdov o tom, že otcov majetok získaný bezdôvodným obohatením dcérou i matkou žalobkyne aj samotnou žalobkyňou 1975.90 eur so stavebného sporenia, patrí do dedičstva. Ten fakt, že tu žalobkyňa pred dátumom nášho otcovej smrti 12.12.2010 nemala predostieraný závet na rekreačnú chatu k dispozícii, je potvrdený skutočnosťou riešenou tunajším súdom v konaní sp. zn. 3C/47/2011 a to, ako to prejudiciálne zistil tunajší súd a potvrdil KS v Žiline sp. zn. 9Co/439//2015, existenciou darovacej zmluvy na predmetnú rekreačnú chatku zo dňa 21.10.2010, ktorá bola vyhotovená na základe neplatného právneho úkonu v dôsledku prítomnosti demencie, závažnej duševnej poruchy u ich otca. Tu žalobkyňa Y. F., tam ako žalovaná vyhotovenie tejto Darovacej zmluvy zo dňa 21.10.2010 v prospech jej dcéry zdôvodňovala pri vypočutí v konaní pred tunajším súdom (sp.zn. 3C/47/2011, resp. 3C/142/2013) akousi obavou, že my dediči závet na rekreačnú chatku napadneme, a preto si jej domnelý nárok predmetnú rekreačnú chatku otca zabezpečila vyhotovením onej Darovacej zmluvy zo dňa 21.10.2010, táto darovacia zmluva na rekreačnú chatku a jej dôsledky, ktorú súd nezrušil, zároveň robila a robí predostieraný závet na rekreačnú chatku neúčinným. Predmetná rekreačná chatka je stále vo

vlastníctve dcéry žalobkyne R. F., ako to vidieť v aktuálnej kópii jej listu vlastníctva. Táto neprávoplatne vyhotovená darovacia zmluva na chatku a pozemky pod ňou je navyše podpísaná očividne sfalšovaným podpisom, ktorý je na každom z troch vyhotovených originálov nielenže nepodobný na podpis ich otca, ale aj vzájomne sú tie podpisy očividne odlišné, a odlišné sú aj od podpisu v tzv. Osvedčovacej knihe u notárky JUDr. K. Leštinskej.

2) s ohľadom na § 469 O. z. (znenia: Nededí, kto sa dopustil úmyselného trestného činu proti poručiteľovi, jeho manželovi, deťom...) je žalobkyňa „DE FACTO“ nespôsobilá dedič po ich otcovi Ing. Y.ovi R.vi nar. 1928, pretože ako sa ona všade obhajuje, „policajti ju oslobodili“ (dodávam: spod môjho trestného oznámenia podaného dňa 20.12.2010 na Okresnom riaditeľstve PZ v Ružomberku, ČVS:ORP-470/JP-RK-2010) na základe trestuhodnej neznalosti, pretože vyšetrovateľ PZ kpt. Ing. Vladimír Lenko si bez akejkoľvek konzultácie s psychiatrom, „podčiarkol“ v predloženej mu zdravotnej dokumentácii nášho otca (Prepúšťacia správa ÚVN Ružomberok zo dňa 27.10.2010 je v spise 3C/47/2011) na prvej strane v slovnom spojení „orientovaný osobou“ slovo „orientovaný“ a na základe toho usúdil, že náš otec je orientovaný, čo však odporuje medicínsko-psychiatrickej praxi, kde platí, že človek je orientovaný len vtedy, ak je orientovaný osobou, miestom a časom zároveň. K tomuto dodávame, že vo vyššie spomínaných konaniach pred tunajšom súdom sme s pomocou dvoch znalcov z odvetvia psychiatria dokázali, možno tak povedať v duchu vyššie napísaného, „neorientovanosť“- jeden zo závažných prejavov psychickej poruchy demencia. čo je závažná forenzne významná duševná porucha v pravom slova zmysle, ich otca v čase jeho hospitalizácie a v čase, keď sa žalobkyňa podľa prejudiciálneho zistenia tunajšieho súdu dopustila bezdôvodného obohatenia o sumu 1975,90 eur zo stavebného sporenia, teda o majetok nášho otca. Upozorňujeme, pre istotu, na dikciu § 469 Občianskeho zákonníka.: Nededí, kto sa dopustil úmyselného trestného činu proti poručiteľovi, jeho manželovi, deťom alebo rodičom alebo zavrhnutia hodného konania proti prejavu poručiteľovej poslednej vôle. Môže však dedič, ak mu poručiteľ tento čin odpustil.“ Poznámka: § 469 Občianskeho zákonníka hovorí, kto sa dopustil úmyselného trestného činu“, t. zn. nie to. že kto bol za úmyselný trestný čin právoplatne odsúdený.

3) sú irelevantné tvrdenia žalobkyne v bode III. jej žaloby, že sa o nebohého starala viac ako 30 rokov až do jeho smrti, atď, pretože odporujú našej skúsenosti s frekvenciou jej návštev u nášho otca a tiež odporujú skúsenosti otcovho suseda a kamaráta Pavla Šťandla, ako sme sa dozvedeli od neho, že posledné roky k nemu žalobkyňa chodila, len keď z neho potrebovala vymámiť peniaze, napr. formou provízie za uzatvorenie zákonnej poisťky na automobil. Navyše už Krajský súd v Žiline v rozsudku sp.zn. 9Co/439/2015 na strane 3 sa k dokazovaniu za účelom zisťovania vzájomných vzťahov medzi účastníkmi konania a poručiteľom v rámci konania sp.zn. 3C/47/2011 pred tunajším súdom vyjadril, že „toto dokazovanie s prihliadnutím na predmet konania sa javilo ako nadbytočné...“

4) žalobkyňa, podobne ako aj jej advokát, je v oblasti odboru písomníctva (po starom písomoznalectva) len obyčajný laik a jej názor na rukopis a podpis nášho otca je irelevantný a irelevantné je aj poukazovanie žalobkyne na znalecký posudok „písomoznalca“ Rusnáka Vladimíra č. 7/2013, ktorý je de facto chybný, pretože nesprávne určil druh podpisu nášho otca, a tým aj jeho znenie: parafu Ing. označil za podpis Y. a parafu JM označil za podpis R. (parafa je jednoducho povedané „skrátenej“ podpis). Znalec a žiaľ ani súd nerešpektoval skutočnosť, že on je otcom poučenou osobou o čítaní jeho parafy.

5) žalobkyňa vzhľadom na preukázané skutočnosti v konaniach pred tunajším súdom, si právo prípadne jej plynúce zo zrušeného závetu „na rekreačnú chatku“ spísaného dňa 1.3.1996 zhatila protiprávnym konaním, v podstate zavrhnutia hodným konaním proti prejavu poslednej vôle nášho otca. za ktorú možno považovať, okrem jeho vôle prejavenej jeho konaním (vrátane spísania Závetu dňa 28.12.2009) do dňa zdravotnej nehody a následnej hospitalizácie, aj jediná zmyslu plnú vetu, ktorú povedal dňa 5.10. 2010 pred psychiatrickým konzíliom; „zlatá moja, ani neviete, čo my máme za starosti.. ľudia sú takí otravní.. ten ide, ten chce a ja - ak som niekomu nedal, tak som nezobral ...“, a ktorej možno prisúdiť istý stupeň relevancie, pretože jej obsah koreluje so skutkovým stavom prejudiciálne zisteným tunajším súdom.

Preto navrhol, aby súd vzhľadom na tunajším súdom doteraz zistený skutkový stav v konaniach sp. zn. 3C/47/2011 a sp.zn. 3C/107/2013 a ich dôkazy žalobu zamietol ako nedôvodnú pre pomínutie dôvodov, resp. právnych účinkov s ohľadom predovšetkým na právne účinky § 469 Občianskeho zákonníka.

4. Žalovaná v 2/ rade vo svojom vyjadrení k žalobe uviedla, že

1) K žalobe žalobca nedoložil žiadne dôkazy, hoci má dôkaznú povinnosť. Podľa § 125 ods. 3 CSP je žalobca povinný k žalobe pripojiť aj listinné dôkazy. Taká povinnosť žalobcovi vyplýva aj z § 132 ods. 3 CSP, ako aj čl. 8 čl. 9 CSP. V žalobe sa uvádza, že sa žalobca odkazuje na viaceré súdne spory,

ktorých bol stranou, preto má k dispozícii relevantné listiny. Až po doručení všetkých listinných dôkazov sa môže k nim vyjadriť.

2) Podľa § 132 ods. 1, 2 CSP je žalobca povinný v žalobe okrem iných povinností pravdivo a úplne opísať rozhodujúce skutočnosti a označiť dôkazy na ich preukázanie, pričom opísanie rozhodujúcich skutočností nemožno nahradiť odkazom na označené dôkazy. Žalobca v žalobe uviedol, že závet otca z 28.12.2009 nenapísal a nepodpísal jej otec, ale žiadnym znaleckým posudkom písomoznalca nepredložil relevantný dôkaz. V tomto smere je žaloba v rozpore so zákonom a objektívnou skutočnosťou. Žalobou uplatnený nárok v celom rozsahu žalovaná v 2. Rade neuznala.

3) Žalobca nie je blízkou osobou v zmysle §116 a§ 117 Občianskeho zákonníka vo vzťahu k jejwe otcovi. Žalobca nikdy nežil s jej otcom v spoločnej domácnosti.

4) Žalobca ako za života jej otca bez jeho súhlasu, tak aj po jeho smrti, vynášal z jeho domu rôzne veci a listiny. Podľa vedomostí z počutia od susedov a obyvateľov Liptovskej Osady, tak aj od brata - žalovaného v 1. rade mala poznatky, že žalobca krátko po smrti bez súhlasu dedičov poručiťela vynášal z domu jej otca rôzne listiny. Podľa žalovanej v 2. rade je nelogické, aby otec daroval cudzej osobe svoje osobné poznámky, a za akým účelom, podľa jej názoru vstup žalobcu po smrti otca do jeho domu bol protiprávny. Po smrti jej otca doteraz medzi dedičmi a inými osobami nedošlo k uzavretiu žiadnej dohody, podľa ktorej by žalobca mal právo bez vedomia dedičov privlastňovať si písomnosti osobnej povahy jej otca. Tieto listiny musia byť v zmysle § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka chránené a aj z uvedeného dôvodu žalobca nemá aktívnu vecnú legitímáciu v tomto spore. Žalovaná v 2. rade sa domáha, aby súd pri prejednávaní a rozhodovaní veci nezohľadňoval skutočnosti a dôkazy, ktoré boli získané v rozpore so zákonom.

5) Podľa zákona má pri podaní žaloby žalobca dôkazné bremeno. Keďže žalobca žiadne dôkazy nepriložil k žalob, tvrdenia skutočností žalobcom v žalobe sú iba jeho ničím nepodložené domnienky, aby si pre seba privodil neoprávnený majetkový prospech z pozostalosti po jej otcovi.

6) Z čl. V. žaloby zjavne vyplýva, že žalobca podal na súd určovaciu žalobu.

Pre úspech v konaní pre určovaciu žalobu sa vyžaduje zo strany žalobcu preukázanie naliehavého právneho záujmu. Poukazujeme na teóriu procesného práva (doktrína), ako aj na ustálenú judikatúru súdov, podľa ktorých naliehavý právny záujem na požadovanom určení bude daný spravidla vtedy, ak by bez tohto určenia bolo žalobcovo právo ohrozené, alebo kde by sa bez tohto požadovaného určenia stalo jeho právne postavenie neistým. Určovacia žaloba má preventívny charakter, bude opodstatnená najmä v prípadoch, keď k porušeniu práva ešte nedošlo. Určovacia žaloba má preventívny charakter. Predovšetkým prichádza do úvahy vtedy, keď jej prostredníctvom možno eliminovať stav ohrozenia práva alebo neistoty v právnom vzťahu, pričom k zodpovedajúcej náprave nemožno dospieť iným spôsobom. Ďalej sa uplatní v prípadoch, v ktorých určovacia žaloba účinnejšie než iné právne prostriedky zodpovedá obsahu a povahe príslušného právneho vzťahu a jej prostredníctvom možno dosiahnuť úpravu tvoriacu určitý právny rámeč, ktorý je zárukou odvrátenia budúcich sporov medzi účastníkmi. Tieto funkcie určovacej žaloby korešpondujú s predpokladom naliehavého právneho záujmu. Ak nemožno v konkrétnom prípade očakávať splnenie týchto funkcií, nie je daný naliehavý právny záujem na určení. Závery o tom sú spojené nielen so žalobou o určenie, ale aj s otázkou, akého konkrétneho určenia sa žalobca žalobou domáha. Ak súd zamietá žalobu na určenie, či tu právo alebo právny vzťah je, alebo nie je pre nedostatok naliehavého právneho záujmu na takomto určení, je vylúčené, aby súd súčasne preskúmal žalobu z vecnej stránky. Na základe ustálenej judikatúry naliehavý právny záujem v zmysle § 80 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku sa viaže na konkrétny určovací petit (to, čoho sa žalobca v konaní domáha) a súvisí s vyriešením otázky, či sa žalobou s daným určovacím petitom môže dosiahnuť odstránenie spornosti žalobcovho práva alebo neistoty v jeho právnom vzťahu. Určovacia žaloba nie je spravidla opodstatnená najmä vtedy, ak vyriešenie určitej otázky neznamená úplné vyriešenie obsahu spornosti daného právneho vzťahu alebo práva, alebo ak požadované určenie má povahu (len) predbežnej otázky vo vzťahu k posúdeniu, či tu je (nie je) právny vzťah alebo právo. Doktrína preventívneho charakteru určovacej žaloby vychádza preto z toho, že žalobca má naliehavý právny záujem vtedy, ak k porušeniu jeho práva (zatiaľ) nedošlo, avšak jeho právo je neisté alebo ohrozené. Stav tejto neistoty alebo ohrozenia možno (preventívne) odstrániť tým, že bude existovať rozhodnutie súdu o existencii(neexistencii) predmetného práva. Z dôvodov tu uvedených je možné, že žalobca podal zjavne nedôvodnú žalobu v zmysle § 138CSP.

7) Pri výklade spojenia „vlastnou rukou“ judikatúra ustálila, že holografný závet je platný, pokiaľ bol spísaný akoukoľvek rukou poručiťela. V prípade vlastnoručného závetu zákon nevyžaduje, aby bol zriadený v prítomnosti svedkov, ani to, aby podpis závetcu bol úradne overený.

8) Žalobca zjavne a účelovo nepravdivo tvrdí, že otca neprejavovala ona a brat skutočný záujem. To nie je pravda. Ako dcéra mala svojho otca skutočne rada a vzhľadom k jej očnému postihnutiu a aj vzhľadom

ku vzdialenosti Liptovskej Osady od Levoče (nemôže sa pohybovať, iba so sprievodcom) využila viacero možností kontaktu s otcom. Mala vedomosť, že aj jej brat mal rád otca, ktorému poskytoval potrebnú pomoc.

9) Ohľadne dedičských práv po jej otcovi už existuje viacero rozhodnutí súdov, pričom v týchto súdnych konaniach bol stranou aj žalobca. Aj v týchto súdnych konaniach sa riešila otázka platnosti závetu. Z opatrnosti vzniesla námietku res iudicata.

10) Domáha sa, aby v konaní bol naplnený princíp právnej istoty a aby v konaní pre zjavné zneužitie práva žalobcom mu nebola poskytnutá súdna ochrana.

5. Na pojednávaní konanom dňa 08.06.2021 žalovaný v 1/ rade uviedol, že sa písomne vyjadril k znaleckého posudku KEU PZ v Bratislave, k čomu smeruje aj odborné vyjadrenie súdneho znalca Jiřího Závora. Ďalej poukázal na záverečný odsek vyjadrenia znalca Závora, v zmysle ktorého vzhľadom k tomu, že mal k dispozícii iba znalecké posudky a nie originály listín, vychádzajú jeho odporúčenia výhradne z posúdenia spôsobov dokladania záverov v znaleckých posudkoch. V rámci týchto limitov bolo treba rozumieť celému obsahu odborného vyjadrenia. K samotnej rukopisnej identite sa nemohol vyjadriť objektívne, pokiaľ nevykonal skúmanie originálov listín. Poukázal, že odborné vyjadrenie nie je na úrovni ani len znaleckého posudku a už vôbec nie na úrovni znaleckého posudku znaleckého ústavu. Ďalej poukázal, že KEU PZ v Bratislave v svojom znaleckom posudku vyjadril sa k správnosti znaleckého posudku znalkyne Evy Forgáčsovej, ako aj znalkyne Eriky Strakovej, aj znalec, ktorý vypracoval odborné vyjadrenie, vyjadroval sa k správnosti argumentácie, konkrétne k znalkyni Strakovej uviedol, že síce táto argumentuje opačné výsledky ako dvaja citovaní znalci, ale jej argumentácia nie je z hľadiska významu prezentovaných identifikačných znakov správna. To znamená, potvrdzuje závery znaleckého ústavu. Forgáčsová - správny výsledok a Straková - nesprávny. KEU PZ v Bratislave, ktorý je jediný oprávnený rozhodovať medzi znalcami ohľadom kvality znaleckých posudkov, posúdil, že správny posudok je znalkyne Evy Forgáčsovej. Ďalej uviedol, že každý znalecký posudok je opečiatkovaný na znak nejakej priority znaleckou pečiatkou, ktorú príslušný znalec dosiahol po preukázaní odbornosti pred ministerstvom. Znalecké vyjadrenie znalca Závora, žiadna okrúhla pečiatka, žiadna znalecká doložka. Preto postaviť tento ich záver na nejakom človeku, ktorý si napíše súdny znalec, je mimo dôveryhodnosti. Súd sa vo veciach odborných obracia na súdnych znalcov, ktorí sú povinní zložiť niekoľko skúšok. Na záver týchto skúšok dostávajú právo používať okrúhlu pečiatku, čím sa stávajú pre súdy znalcami, teda odborníkmi na danú oblasť, v ktorej sú znalcami. Pán Závora si napísal, že je súdny znalec, ale vieme, že on je súdny znalec. Takže námietky protistrany sú irelevantné. Súhlasili sme s postupom súdu, súhlasili so znaleckými posudkami okrem znalkyne Strakovej, ktorá evidentne hľadala len to rozdielne a ešte to aj zle vyhodnotila. Navyše znalkyňa Forgáčsová sa zameriavala na nefalšovatelné znaky a dospela k záveru, ktorý potvrdil aj znalecký ústav, že predmetný závet vlastnoručne napísal a podpísal ich otec.

6. Na pojednávaní konanom dňa 08.06.2021 žalobkyňa uviedla, že trvá na svojom písomnom vyjadrení, ktoré súdu doručila. Chápe odborné vyjadrenie znalca Jiřího Závora, on nerobil znalecký posudok, ale hodnotil postupy jednotlivých znalcov, resp. znaleckého ústavu, keď dospel k záveru, že tieto nespĺňajú odborné štandardy na vypracovanie znaleckých posudkov. On nehodnotí záver posudkov, ale on hodnotí postup, argumentáciu znakov skúmania. Podľa nej pečiatka nie sú vedomosti. U nás v SR tých znalcov nikto nekontroluje. Pýtal sa tu na vzdelanie znalkyne Forgáčsovej a vysvitlo, že má 2-mesačný kurz. Znalci by sa mali opierať o nejakú literatúru, mali by uviesť zdroje odbornej literatúry, z ktorej čerpajú, resp. či čerpajú najnovšie poznatky. Môžeme si vygúgliť, či Jiří Závora je súdny znalec, keby sa mu dal vypracovať znalecký posudok, tak tento by možno vyšiel aj v jej neprospech, ale jeho hodnotí ako objektívneho. Znalkyňa Straková poukazovala na rozdielne znaky, ale znalkyňa Forgáčsová len na zhodné znaky, rovnako aj p. Tiefenbacher. Znalkyňa Forgáčsová sa ani nezaoberala myšlienkou, že by to niekto falšoval, ona rozdielne znaky nehľadala. Ako môže byť ten znalecký posudok objektívny, snažila sa dokázať svoju verziu, to dokáže každý.

7. Na pojednávaní konanom dňa 08.06.2021 právny zástupca žalobkyne poukázal na skutočnosť, že žalobkyňa žiadala určiť neplatnosť závetu listiny z r.2009, ktorá bola napísaná nespojitým písmom, to znamená takéto nespojité písmo v zmysle záveru znalca Závora je oveľa ľahšie falšovatelné ako súvislý spojité text, ktorý predstavoval závet napr. pozostalého R. z r.96. Znalec Jiří Závora sa vyjadroval len k logickým postupom, ktoré uplatňovali všetci traja znalci a vyjadroval sa z pozície odbornej, ktorú úroveň žiadna zo sporových strán nedosahuje. My sme očakávali, že preskúma oblasti také, ktoré budú potrebné na urobenie uceleného záveru, že postupy znalcov boli v súlade s aktuálnymi vedomosťami a praxou v obore v poriadku. Avšak záver toht znalca bol taký, že čo sa týka identity pisateľa podpisu,

v tejto časti skúmania sa mu javili závery znalcom odborne procesne udržateľné, avšak čo sa týka identity pisateľa samotného textu, tento namietol niekoľko skutočností, ktoré podľa jeho názoru by bolo potrebné ešte preskúmať, aby bolo možné tieto postupy všetkých troch znalcov ohodnotiť ako dostatočné, ucelené, racionálne, logické a v súlade s aktuálne dostupnými metódami, ktoré sa používajú v predmetnom vednom odbore. Poukázal a zdôraznil skutočnosť, že písomoznalctvo je vedný odbor a musí ako také spĺňať určité štandardy. Z daného dôvodu pokiaľ súd argumentuje skutočnosťou, že doposiaľ neboli dané námietky porovnávacích materiálov alebo doposiaľ nikto nepoukázal, že by bolo potrebné skúmať, ako písal neb. R. starší v r.2009 alebo nikto nežiadal skúmať nejaké iné skutočnosti, tak k tomuto uviedol, že sporové strany nedisponujú odbornými znalosťami a vedomosťami a až prvý raz z odborného vyjadrenia znalca Závoru sa dozvedeli o skutočnostiach, že je možné ešte v určitej časti závery troch znalcov verifikovať. Je možné v aktuálnom štádiu konania urobiť záver, ktorý robí súd, že sa to javí ako dostatočne preukázané. Taktiež je možné urobiť záver, že sa to javí ako 3 k 1 v neprospech žalobkyne, avšak je možné urobiť aj záver, že tieto tri znalecké posúdenia neboli v časti identity pisateľa textu doposiaľ vykonané dostatočne ucelene, aby ich závery boli právne relevantné pre definitívne riešenie tohto sporu. Zároveň poukázal aj na skutočnosť, že napr. príloha znaleckého posudku KEU PZ v Bratislave obsahuje napr. na str.43 prvú stranu trestného spisu, ktorý nemá žiadnu relevanciu. Takže tieto námietky, uvedené v písomnom vyjadrení žalobkyne, sa javia ako zásadné a tiež sa javí, že ona ich nemohla skôr uplatniť, nakoľko nedisponovala osobitnými odbornými znalosťami a vedomosť o existencii takýchto väd nadobudla až v momente, kedy napísala toto vyjadrenie. Je naozaj potrebné skontrolovať a určiť, ako písal R. starší v r.2009. Je potrebné vykonať validáciu celého porovnávacieho súboru, aby sa vylúčilo, že v tomto porovnávacom súbore boli vsunuté dokumenty písané inou identitou ako pozostalým Y.om R.m starším a najmä vzhľadom na rozdielne názory znalcov je potrebné realizovať analýzu na úrovni charakteristík rukopisných celkov a malých a nepatrných detailov vrátane kvality línie. Tieto drobné analýzy, ako sa píše na str.2 odborného vyjadrenia, jedná sa o viacúrovňovú analýzu, ktorá pokiaľ by bola skúmaná, môže jednoznačne buď potvrdiť závery znalcov alebo vyvrátiť závery znalcov. Nie je možné tieto doposiaľ vykonané závery znaleckých posúdení brať ako právne relevantné. Poukázal na skutočnosť, že toto konanie trvá niekoľko rokov, bol nazbieraný pomerne rozsiahly materiál a návrh dôkazu, ktorý navrhli, v podstate by to konanie nejako úmerne nepredĺžil a taktiež navrhli, že náklady tohto skúmania by hradila žalobkyňa, nakoľko žalobkyňa má naozaj záujem a zámer, aby tá listina, ktorá bola predložená, ktorej pravosť namieta, bola preskúmaná a posúdená nielen dostatočným počtom znalcov, ale najmä dostatočne odborne a kompletne ucelene a aby boli vyčerpané akékoľvek pochybnosti, ktoré by mohli vzniknúť a ktoré u nej vzhľadom na to, že poznala neb. R., naozaj vznikli a doposiaľ trvajú a ani závery troch znaleckých posúdení, ktoré v kontexte vyjadrení znalca Závoru sú nedostačujúce, žalobkyňu neutvrdzujú v tom, že táto listina je pravá. Skôr naopak, žalobkyňa je stále presvedčená, že táto listina nie je pravá.

8. Súd sa v rámci vykonaného dokazovania oboznámil s obsahom závetu poručiťela Ing. Y.a R. nar. XX.XX.XXXX, zomrelého dňa 12.12.2010, naposledy bytom N. I. 431 zo dňa 28.12.2009 z dedičského spisu menovaného vedeného tunajším súdom pod sp.zn. 7D/82/2016, ako aj s uznesením - výzvou zo dňa 16.12.2016 vydanou notárkou prejednávajúcou dedičstvo po menovanom na podanie žaloby o určenie spornej právnej skutočnosti.

9. Predmetom tohto konania bol uplatnený nárok žalobkyne na určenie, že poručiťel Ing. Y. R., zomr. 12.12.2010 nenapísal a nepodpísal vlastnou rukou závet zo dňa 28.12.2009, na základe ktorého boli určené za dedičov žalovaní v 1. a 2. rade.

10. Podľa § 476a Občianskeho zákonníka vlastnoručný závet musí byť napísaný a podpísaný vlastnou rukou, inak je neplatný.

11. Pri dodržaní podmienok uvedených v citovanom ustanovení poručiťel má možnosť jednostranným prejavom vôle pre prípad svojej smrti ľubovoľne naložiť so svojím majetkom. Pri zriadení závetu sa vždy musí dbať na dodržanie všetkých náležitostí, ktoré zákon vyžaduje na platnosť akéhokoľvek právneho úkonu (§ 35, § 37 až 40 Občianskeho zákonníka) a okrem toho aj na dodržanie náležitostí vzťahujúcich sa na prejav poručiťelovej vôle pre prípad jeho smrti (§ 476 až 479). Odôvodňuje to skutočnosť, že poručiťelov závet sa uplatní až v čase, keď on už nežije, a preto už nebude možné prostredníctvom neho zistiť, či vôbec zamýšľal závet zriadiť, prípadne čo jeho zriadením sledoval. Poručiťel ho môže vyhotoviť vlastnoručne alebo v inej písomnej forme alebo ho môže zriadiť vo forme notárskej zápisnice. Vlastnoručným závetom (holograf) je závet, ktorého celý

obsah napísal poručiteľ vlastnou rukou a na záver ho vlastnoručne podpísal a uviedol deň, mesiac a rok, keď ho podpísal. Vlastnoručným podpisom sa predovšetkým rozumie také napísanie poručiťelovho krstného mena a priezviska, aké poručiteľ obvykle používa.

12. Podľa § 137 písm. d) CSP žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o určení právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu.

13. Podľa § 194 ods. 1 CMP:

(1) Ak rozhodnutie o dedičskom práve závisí od zistenia sporných skutočností, odkáže súd uznesením po márnom pokuse o zmier toho z dedičov, ktorého dedičské právo sa javí ako menej pravdepodobné, aby určenie spornej skutočnosti uplatnil žalobou. Na podanie žaloby určí lehotu, ktorá nesmie byť kratšia ako jeden mesiac.

14. Žaloby vyvolané sporom o dedičské právo, ktorý vznikol v priebehu konania o dedičstve, sú žalobami o určenie právnej skutočnosti a ich procesná prípustnosť vyplýva z ustanovenia § 194 CMP. Ak rozhodnutie sporu o dedičskom práve závisí od posúdenia sporných skutočností (napr. jeden domnelý dedič tvrdí, že podpis na záвете je poručiťelov, iný domnelý dedič tvrdí, že podpis je sfaľšovaný), odkáže dedičský súd uznesením toho z domnelých dedičov, ktorého dedičské právo sa javí ako menej pravdepodobné, aby podal žalobu na určenie spornej právnej skutočnosti. Žalobný návrh je v takom prípade vymedzený uznesením súdu, a to tak, aby obsahom petitu bola otázka skutková, a nie otázka, ktorá zahŕňa aj právne posúdenie veci - právne posúdenie sa má vykonať v konaní o dedičstve (v mimosporovom konaní). Petitom žaloby nemá byť určenie platnosti či neplatnosti závetu, ale sa má týkať skutočnej otázky, napr. pravosti podpisu na listine.

15. V danom prípade žalobkyňa sa domáha žalobou určenia právnej skutočnosti - či Ing. Y. R., zomr. XX.XX.XXXX vlastnou rukou napísal a podpísal závet z 28.12.2009, ktorá je relevantná pre posúdenie otázky platnosti či neplatnosti uvedeného závetu, pričom táto bude riešená v uvedenom dedičskom konaní. Súd skúmal, či takáto žaloba je prípustná podľa ustanovenia § 137 CSP. Relevantnou skutočnosťou v tomto smere je skutočnosť, že žalobkyňa bola vyzvaná k podaniu tejto žaloby notárkou prejednávajúcou dedičstvo v dedičskom konaní po poručiťelovi Ing. Y.ovi R.vi, zomr. XX.XX.XXXX v nadväznosti na predloženie uvedeného závetu v dedičskom konaní žalovaným v 1. rade. Preto súd po zvážení uvedených skutočností dospel k záveru o prípustnosti takejto žaloby o určenie spornej právnej skutočnosti podľa § 137 písm. d/ CSP.

16. Rozhodujúce skutkové okolnosti v tomto konaní - v dedičskom konaní po poručiťelovi Ing. Y.ovi R.vi, zomr. XX.XX.XXXX. žalovaný v 1. rade predložil notárke uvedený závet, pričom žalobkyňa tvrdí, že závet nebol napísaný a podpísaný vlastnou rukou poručiťela, teda namieta rukopisnú identitu pisateľa závetu. Ide o spornú skutočnosť - podľa žalovaných v 1. a 2. rade uvedený závet bol napísaný a podpísaný vlastnou rukou poručiťela. Okrem toho žalobkyňa poukazovala na okolnosti predloženia závetu žalovaným v 1. rade, t.j. v priebehu dlhotrvajúceho dedičského konania po menovanom a súčasne prebiehajúcich súdnych konaní, resp. toho času už skončených, bez akejkoľvek zmienky o uvedenom záвете zo strany žalovaného v 1. rade. Žalovaný v 1. rade vo svojej výpovedi na pojednávaní v tomto spore podrobne vysvetlil okolnosti nájdenia závetu, teda ide o sporné tvrdenie. K spornosti tohto tvrdenia nebol zo strany žalobkyne navrhnutý žiaden iný dôkaz ako znalecké dokazovanie k otázke rukopisnej identity pisateľa uvedeného závetu.

17. Súd vo veci vykonal dokazovanie, a to predovšetkým oboznámenie sa s listinou - originálom uvedeného závetu z dedičského spisu v dedičskom konaní po poručiťelovi vedenom Okresným súdom Ružomberok pod sp.zn. 7D/82/2016. Žalobkyňa navrhla ďalej vykonať dôkaz, a to znalecké dokazovanie znalcom z odboru písomoznalectva k spornej skutočnosti rukopisnej identity pisateľa závetu. Súd tomuto návrhu na vykonanie dôkazu vyhovel, nakoľko k posúdeniu tejto otázky sú potrebné odborné znalosti z odboru písomoznalectva a nariadil znalecké dokazovanie. Zároveň bol zabezpečený porovnávací materiál pre účely znaleckého dokazovania, ktorý bol podľa názoru súdu rozsiahly a spoľahlivý, bolo vyzvaných množstvo štátnych či iných inštitúcií na predloženie dokumentov s vlastnoručným podpisom poručiťela (Okresný úrad Ružomberok, katastrálny odbor, OR PZ Ružomberok, Sociálna poisťovňa, nemocnice, liečebne, ...), kde možno dôvodne predpokladať, že listiny boli podpísané skutočne vlastnou rukou poručiťela, nakoľko uvedené subjekty, pokiaľ s nimi poručiteľ prišiel do kontaktu si jeho identitu

nepochybne overovali, napr. v rámci prebiehajúcich úradných konaní, či pri nástupe na hospitalizáciu. V konaní nebol predmetný porovnávací materiál stranami namietaný, neboli vytykané žiadne jeho vady, nebol daný návrh, aby súd naň neprihliadal. Zo strany znalcov porovnávací materiál z hľadiska množstva a kvality bol hodnotený vysoko pozitívne - súdna znalkyňa Eva Forgáčsová vo svojej výpovedi na pojednávaní uviedla, že porovnávací materiál bol vynikajúci, lebo mala toľko podpisov, že ich ani nespočítala a aj ukážku písma, to sa nestane veľmi často a zároveň podrobne zdôvodnila, prečo považovala porovnávací materiál za vyhovujúci, a to najmä ukážky písma poručiťľa boli vyhotovené pred, v roku a po vzniku sporného podpisu, nachádzajú sa v písomnostiach oficiálneho charakteru a sú druhovo zhodné a porovnateľné so zhodným podpisom.

18. V tomto konaní súd sa oboznámil s tromi znaleckými posudkami k otázke rukopisnej identity pisateľa uvedeného závetu - znalecké posudky boli vypracované súdnou znalkyňou Evou Forgáčsovou, súdnou znalkyňou Erikou Strakovou a znaleckým ústavom KEÚ PZ v Bratislave. Okrem toho žalobkyňa predložila odborné vyjadrenie súdneho znalca Jiřího Závora k postupu uvedených znalcov v rámci ich znaleckého skúmania.

19. Podľa §191, ods. 1 CSP:

(1) Dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo.

20. Zákon vychádza zo zásady voľného hodnotenia dôkazov, ktorá znamená, že záver, ktorý si sudca urobí o vykonaných dôkazoch z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie, je vecou jeho vnútorného presvedčenia a jeho logického myšlienkového postupu, pričom tento jeho postup však musí byť objektivizovaný konceptom takého hodnotenia dôkazov, ktoré obstoí z hľadiska jeho prípadného rozporu so zákazom arbitrárnej jurisdikčnej ľubovôle. Hodnotenie znaleckého posudku - súd nemôže hodnotiť správnosť odborných záverov vyjadrených znalcom, avšak môže výsledky znaleckého dokazovania hodnotiť voľne, t.j. vo vzťahu k skutkovým okolnostiam, ktoré vyplynuli z iných dôkazov.

21. Súdna znalkyňa Eva Forgáčsová vypracovala znalecký posudok č. 18/2019 zo dňa 15.10.2019 na základe uznesenia súdu a zároveň bolav konaní vypočutá na návrh žalobkyne. Znalkyňa vo svojom znaleckom posudku a v rámci svojej výpovede odpovedala na dané otázky, vysvetlila svoj postup pri vyhotovení znaleckého posudku - uviedla, ktoré sú hodnotné znaky, keď hľadala znaky zhodné nachádzajúce sa jednak v spornom materiáli a jednak v jednotlivých porovnávacích materiáloch. Práve táto posledná skutočnosť bola namietaná žalobkyňou, t.j. prečo hľadala znalkyňa zhodu, resp. podobnosť, a nie rozdiel medzi sporným materiálom a jednotlivými porovnávacími materiálmi. Uvedené znalkyňa súdu logicky vysvetlila vo svojej výpovedi na pojednávaní - po porovnaní znakov sporného podpisu a znakov porovnávacích podpisov znalkyňa zistila, že sporný podpis v porovnaní s porovnávacími podpismi vykazuje identifikačne hodnotné zhodné a podobné znaky, a to ako vo všeobecnej tak aj v zvláštnej rovine skúmania, ktoré popisala a sú graficky vyznačené v dôkazovej časti znaleckého posudku. Podľa znalkyne na základe týchto znakov bolo možné stanoviť jednoznačný záver skúmania, a to z viacerých dôvodov: Sporný podpis nevykazuje znaky napodobneného podpisu, pretože je vyhotovený švihovo bez akýchkoľvek znakov neistoty písacieho pohybu, v spornom podpise sa vôbec nevyskytujú znaky napodobneného podpisu, ako napr. roztrásenosť niektorých písmových ťahov, nevysvetliteľné, nelogické zastavenia, prerušenia písacieho pohybu, naopak v podpise sa vyskytuje dynamický písarsky tlak, vlasové ťahy, teda vôbec nijaká neistota sa nevyskytuje pri tomto podpise. V ďalšej časti skúmania znalkyňa porovnávala znaky sporného textu so znakmi v texte porovnávacích materiálov a tiež zistila identifikačne hodnotné zhodné a podobné znaky, na základe ktorých bolo možné stanoviť jednoznačný záver skúmania. Najhodnotnejšie znaky, ktoré zistila, sú uvedené v dôkazovej časti znaleckého posudku, sú opísané a graficky vyznačené. Znalkyňa poznamenala, že v tej dôkazovej časti posudku sa nachádzajú všetky písmená, ktoré sa vyskytujú na spornej písomnosti a veľmi pekná variabilita písmen, v spornom texte je veľa písmen, a to napriek tomu že to nemá ani dve strany. Znalkyňa uviedla, že závery skúmania sú stanovené v tomto konkrétnom prípade na základe identifikačnej hodnoty zhodných, resp. podobných znakov. Znalkyňa dodala, že identifikačne hodnotnými znakmi sú často nenápadné znaky, ako napríklad detaily tvarovania písmen, detaily tvarovania diakritických znamienok, ako tomu bolo v tomto konkrétnom prípade. Záver znaleckého posudku znalkyne Evy Forgáčsovej bol v prospech tvrdenia žalovaných v 1. a 2 rade, t.j. že uvedený závet poručiťľ vlastnoručne napísal a podpísal. KEÚ PZ v Bratislave so závermi predmetného znaleckého posudku vyjadril súhlas, z odborného hľadiska ich považoval za správne. Súd dodáva, že

aj podľa odborného vyjadrenia znalca Jiřího Závora je argumentácia rukopisnej identity sporného textu v oboch uvedených posudkoch rámcovo správna.

22. Následne na základe objednávky žalobkyne vypracovala súdna znalkyňa Erika Straková v priebehu konania súkromný znalecký posudok č. 17/2020 zo dňa 23.05.2020, pričom zadaná jej bola totožná úloha ako znalkyni Eve Forgáčsovej, a to na základe oboznámenia sa s kompletným spisovým materiálom. Tento znalecký posudok žalobkyňa predložila súdu a súd sa s ním oboznámil. Záver znaleckého posudku znalkyne Eriky Strakovej bol v prospech tvrdenia žalobkyne - rozdielny oproti záveru posudku znalkyne Evy Forgáčsovej, t.j. uvedený závet poručiteľ vlastnoručne nenapísal ani nepodpísal. Strany sporu túto znalkyňu nenavrhlí vypočuť. KEÚ PZ v Bratislave so závermi predmetného znaleckého posudku vyjadril nesúhlas, z odborného hľadiska ich nepovažoval za správne, nakoľko znalkyňa nesprávne pridelila identifikačnú hodnotu znakom rozdielnym, čo sa negatívne prejavilo aj v záveroch jej skúmania. Táto znalkyňa nezaradila do skúmania celý porovnávací materiál, ale vyberala si z neho, pričom znalecký ústav vyjadril pochybnosti o kritériu výberu porovnávacieho materiálu (nesúhlasná časová väzba na sporný doklad), resp. jeho dôslednom dodržaní pri jednotlivých výberoch. Predovšetkým však znalecký ústav vytkol tejto znalkyni, že po vyhodnotení sporného materiálu (písmo a podpis) a vyhodnotení predložených porovnávacích materiálov (ukážky písma a podpisov) pristúpila ku skúmaniu, kde v dôkazovej časti názorne interpretovala najmä rozdielne znaky, ktoré posúdila ako identifikačne hodnotné pre stanovenie jednoznačného záveru jej znaleckého skúmania, v podstate ignorovala zhodné a podobné znaky, sústredila svoju pozornosť iba na znaky rozdielne, ktorým dokonca nesprávne prisúdila identifikačnú hodnotu, pričom znaky, ktoré uviedla ako znaky rozdielne, zapadali do vnútornej variability písárskeho prejavu poručiteľa, príp. boli vysvetliteľné, nesprávne posúdila variabilitu písma a podpisov, ktorá je hodnotným znakom písárskeho prejavu človeka - žiadny falšovateľ nedokáže napodobniť variabilitu písma/podpisov iného pisateľa. Súd dodáva, že aj podľa odborného vyjadrenia znalca Jiřího Závora je argumentácia rukopisnej identity sporného textu v uvedenom posudku znalkyne Eriky Strakovej z hľadiska významu prezentovaných identifikačných znakov nesprávna.

23. Žalobkyňa v nadväznosti na rozdielne závery znaleckých posudkov znalkyň Evy Forgáčsovej a Eriky Strakovej navrhla vykonať znalecké dokazovanie znaleckým ústavom v súlade s ustanovením § 207 ods. 3 CSP. Súd ustanovil na ten účel znalecký ústav Kriminalistický a expertízny ústav Policajného zboru v Bratislave, ktorý vypracoval znalecký posudok z 01.03.2021 ČES: PPZ-KEU-BA-EXP-2020/13237, ktorý obsahuje jednak jeho vlastné znalecké posúdenie v zmysle zadanej úlohy, ale aj stanovisko k znaleckým posudkom znalkyň Evy Forgáčsovej a Eriky Strakovej. Zo záveru znaleckého posudku vypracovaného týmto znaleckým ústavom vyplynulo, že uvedený závet napísal a podpísal poručiteľ vlastnou rukou, teda bol tým potvrdený záver znaleckého posudku znalkyne Evy Forgáčsovej. Znalecký ústav prezentoval svoje stanovisko k znaleckým posudkom oboch označených znalkyň v zmysle vyššie uvedeného. Okrem toho reagoval k námietkam žalovaného v 1. rade, keď uviedol, že písmo poručiteľa zodpovedá jeho veku, zdravotnému stavu, ako aj motivácii pri písaní konkrétnej písomnosti, t.j. v tomto prípade závetu.

24. Žalobkyňa napokon predložila súdu odborné vyjadrenie súdneho znalca zapísaného v Zozname znalcov vedeného Ministerstvom spravodlivosti Českej republiky pána Závora (ktorá skutočnosť bola dokladovaná interným výpisom z webovej stránky tohto súdneho znalca, kde je uvedený odkaz na konkrétne rozhodnutie vydané Ministerstvom spravodlivosti Českej republiky o jeho zápise do Zoznamu znalcov). Tento súdny znalec vo svojom odbornom vyjadrení namietal správnosť postupu jednotlivých znalcov či znaleckého ústavu, resp. jeho neúplnosť a uviedol svoje odporúčania: dokladať identitu na súbore rukopisných textov z obdobia 2008-2010 so zreteľom na vek predpokladaného pisateľa, vykonať podrobnú analýzu vývojového posunu písma naprieč dostupným obdobím 1989-2010, ďalej vykonať tiež analýzu na úrovni charakteristík rukopisných celkov a malých, nepatrných detailov, vrátane kvality línie s tým, že je potrebné zohľadniť vývojový posun písma v interpretácii významu nájdených znakov a napokon vykonať podrobnú validáciu celého porovnávacieho súboru rukopisných textov, aby sa vylúčilo, že je sporný text porovnávaný so zmesou rukopisných identít. Tento znalec v závere svojho odborného vyjadrenia zdôraznil, že mal k dispozícii len znalecké posudky, a nie originály listín, jeho odporúčania vychádzajú výhradne z posúdenia spôsobu dokladania záverov v znaleckých posudkoch, k samotnej rukopisnej identite sa nemôže objektívne vyjadriť, pokiaľ nevykoná vlastné skúmanie originálov listín. Súd zdôrazňuje ako bolo uvedené vyššie, že porovnávací materiál bol v tomto prípade hodnotný z hľadiska jeho množstva, časového obdobia, kvality, resp. vierohodnosti identity pisateľa, nebol zistený žiaden dôvod k jeho spochybnovaniu, resp. odporúčanej validácii. Požiadavka na vykonanie podrobnej analýzy vývojového posunu písma naprieč obdobím 1989-2010 sa súdu javí vzhľadom na predmet

tohto konania ako neadekvátne a nadbytočné, osobitne v situácii, keď znalecký ústav vo svojom posudku sa vyjadril, že písmo v uvedenom závetu zodpovedá veku Ing. Y.a R., zomr. 12.12.2010, jeho zdravotnému stavu, resp. motivácii pri písaní danej písomnosti, teda je zrejme že znalecký ústav zohľadňoval pri svojom znaleckom skúmaní aj časové hľadisko. Pokiaľ znalec odporúčal vykonanie analýzy rukopisných celkov a malých, nepatrných detailov, vrátane kvality línie a zohľadniť vývojový posun písma v interpretácii významu nájdených znakov. Podľa názoru súdu znalci vo svojich posudkoch analýzu rukopisných celkov, ako aj malých, nepatrných detailov, vrátane kvality línie realizovali, čo vyplýva z popisnej a grafickej časti ich posudkov, nie je zrejme čo konkrétne je z tohto hľadiska ich postupu vytýkané, resp. čo je ešte potrebné doplniť. Hĺbkové skúmanie vývojových posunov písma z uvedených hľadísk vzhľadom na predmet konania je neadekvátne, znalec Jiří Závora nevyvetlil účel ním navrhovaného náročného skúmania, presahujúceho štandardné znalecké skúmanie pri takto zadanej úlohe. Súd má za to, že odborné vyjadrenie znalca Jiřího Závora nie je spôsobilé objektívne spochybníť znalecké posudky vypracované znalcami a už vôbec nie znalecký posudok vypracovaný znaleckým ústavom v priebehu tohto konania. Odporúčania tohto znalca k otázke postupu, či dokladania záverov posudkov nemožno brať do úvahy, nemajú adekvátnu relevanciu, nakoľko znalec nepoznal obsah spisu, a to predovšetkým originál sporného materiálu, či porovnávacích materiálov a nevykonal ich vlastné znalecké skúmanie, k rukopisnej identite pisateľa uvedeného závetu nedal konečný záver v znaleckom posudku na rozdiel od znalcov, ktorí vypracovali znalecké posudky v tomto konaní po oboznámení sa so spisom. Tieto odporúčania znalca Jiřího Závora sa tak javia súdu ako teoretické bez náležitého skutkového podkladu a vyznievajú tak v konečnom dôsledku účelovo dané s cieľom spochybníť znalecké dokazovanie vykonané v tomto konaní. Podľa názoru súdu práve vykonaná odborná analýza postupu znalcov v tomto konaní, dokladania záverov ich posudkov vykonaná uvedeným znalcom nie je relevantným spôsobom doložená, nakoľko bez vykonania znaleckého skúmania rukopisnej identity pisateľa uvedeného závetu to nie je možné.

25. Súd zamietol návrh na vykonanie dôkazu daný žalobkyňou, a to pribratie znalca do konania na zodpovedanie otázok, ktoré vyvstali z odborného vyjadrenia znalca Jiřího Závora, nakoľko tento dôkaz sa súdu javí ako nadbytočný, keďže uvedené odborné vyjadrenie relevantným spôsobom nespochybnilo znalecký posudok znaleckého ústavu KEÚ PZ v Bratislave, ktorý potvrdil správnosť záverov znaleckého posudku znalkyne Evy Forgáčsovej.

26. Vzhľadom k tomu súd má za to, že objektívne nie sú pochybnosti o správnosti záverov znaleckého posudku znaleckého ústavu KEÚ PZ v Bratislave, ktorý potvrdil záver znaleckého posudku znalkyne Evy Forgáčsovej, t.j. že závet poručiť Ing. Y.a R., zomr. 12.12.2010 zo dňa 28.12.2009 bol napísaný a podpísaný jeho vlastnou rukou. Preto súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku, teda žalobu zamietol v celom rozsahu ako nedôvodnú.

27. O trovách konania súd v zmysle § 255 ods. 1 CSP rozhodol tak, že priznal náhradu trov konania žalovaným v 1. a 2. rade voči žalobkyni v rozsahu 100%, nakoľko žalovaní v 1. a 2. rade boli v spore úspešní, keďže súd žalobu zamietol v celom rozsahu, na rozdiel od žalobkyne.

28. Podľa § 262 ods. 1,2 CSP:

- (1) O nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.
- (2) O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

29. O trovách štátu súd rozhodol tak, že štát má voči žalobkyni právo na náhradu trov konania v rozsahu 100%. V tomto konaní vznikli štátu trovy znaleckého pre znalkyňu Evu Forgáčsovú, ktoré boli hrazené z rozpočtových prostriedkov tunajšieho súdu, nakoľko neboli kryté zloženými preddavkami v nadväznosti na uznesenie tunajšieho súdu zo dňa 04.11.2019 č.k. 3C/5/2017-545 vo výške 268,25 eur. Zároveň súd poukazuje, že je dôvodný predpoklad vzniku trov štátu - znaleckého pre znalecký ústav KEÚ PZ v Bratislave, ktoré bude nutné hrať z rozpočtových prostriedkov tunajšieho súdu v prípade, že nebudú kryté zloženými preddavkami v nadväznosti na toto v konaní vykonané znalecké dokazovanie. Štát má preto nárok na ich náhradu proti strane sporu, ktorá nebola v spore úspešná, teda proti žalobkyni. O nároku na náhradu trov štátu súd preto za analogickej aplikácie § 255 ods. 1 CSP, vychádzajúc zo skutočnosti, že rozhodnutie o výške uplatneného nároku v konaní záviselo od odborného posúdenia rozhodol tak, že štát má voči žalobkyni právo na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

Poučenie:

Proti výroku súdu prvej inštancie možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Ružomberok písomne v vyhotoveniach.

Podľa § 363 CSP, v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 ods.1,2 CSP) - a) ktorému súdu je určené, b) kto ho robí, c) ktorej veci sa týka, d) čo sa ním sleduje, e) podpis, a ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania - uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 365 ods.1 CSP, odvolanie možno odôvodniť len tým, že a) neboli splnené procesné podmienky, b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods.3 CSP, odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na uskutočnenie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov.